

Адкуль пайшоў штучны інтэлект? (пераклад студэнта гр. 121701 Ліпскага Расціслава)

Штучны інтэлект - гэта кірунак інфарматыкі, мэтай якога з'яўляецца распрацоўка апаратна-праграмных сродкаў, якія дазваляюць карыстачу-непраграмісту ставіць і вырашаць свае традыцыйна якія лічацца інтэлектуальнымі задачы, маючы зносіны з ЭВМ на абмежаваным падмностве натуральнай мовы. Ідэя стварэння штучнага падабенства чалавека для рашэння складаных задач і мадэлявання чалавечага розуму, што завецца, "лунала ў паветры" яшчэ ў найстаражытныя часы.

Родапачынальнікам штучнага інтэлекту лічыцца сярэднявечны іспанскі філосаф, матэматык і паэт Райманд Лулій, які яшчэ ў XIII ст. спрабаваў стварыць механічную прыладу для рашэння розных задач на аснове распрацаванай ім усеагульнай класіфікацыі паняццяў. Пазней Лейбніц і Дэкарт незалежна адзін ад аднаго працягнулі гэтую ідэю, прапанаваўшы ўніверсальныя мовы класіфікацыі для ўсіх навук. Гэтыя працы можна лічыць першымі тэарэтычнымі працамі ў вобласці штучнага інтэлекту. Аднак канчатковае нараджэнне штучнага інтэлекту як навуковага кірунку адбылося толькі пасля стварэння ЭВМ у 1940-х гг., калі Норберт Вінер стварыў свае асноўныя працы па новай навуцы - кібернетыцы.

Тэрмін "штучны інтэлект" (англ. Artificial Intelligence) быў прапанаваны ў 1956 г. на семінары з аналагічнай назвай у Дартмуцкім каледжы (ЗША). Гэты семінар быў прысвечаны распрацоўцы метадаў рашэння лагічных (а не вылічальных) задач. Заўважым, што ў англійскай мове дадзенае словазлучэнне не мае той крыху фантастычнай антрапаморфнай афарбоўкі, якую яно набыло ў даволі няўдалым рускім перакладзе. Слова "intelligence" азначае ўсяго толькі "ўменне разважаць разумна", а зусім не "інтэлект" (для якога ёсць асобны ангельскі аналаг "intellect"). Неўзабаве пасля прызнання штучнага інтэлекту асобай вобласцю навукі адбылося яго падзел на два напрамкі: нейракібернетыку і кібернетыку "чорнай скрыні". Гэтыя напрамкі развіваліся практычна незалежна, істотна адрозніваючыся як у метадалогіі, так і тэхналагічна. І толькі ў наш час сталі прыкметныя тэндэнцыі да аб'яднання гэтых частак ізноў у адзінае цэлае

Літаратура:

- Гаўрылаў Т. А., Хорошевский У. Ф. Базы ведаў і інтэлектуальныя сістэмы: Падручнік. - СПб.: Піцер, 2000.
- Кузняцоў В. Е. Прадстаўленне ў ЭВМ неформальных працэдур: прадукцыйныя сістэмы / З пасляслоўем Д. А. Паспелава. - М.: Навука, 1989.
- Любарскі Ю. Я. Інтэлектуальныя інфармацыйныя сістэмы. - М.: Навука, 1990.
- Даведнік па штучным інтэлекце. У 3-х тт. / Пад рэд. Э. В. Папова і Д. А. Паспелава. - М.: Радые і сувязь, 1990.
- Хант Э. Штучны інтэлект. - М.: Мір, 1978.